

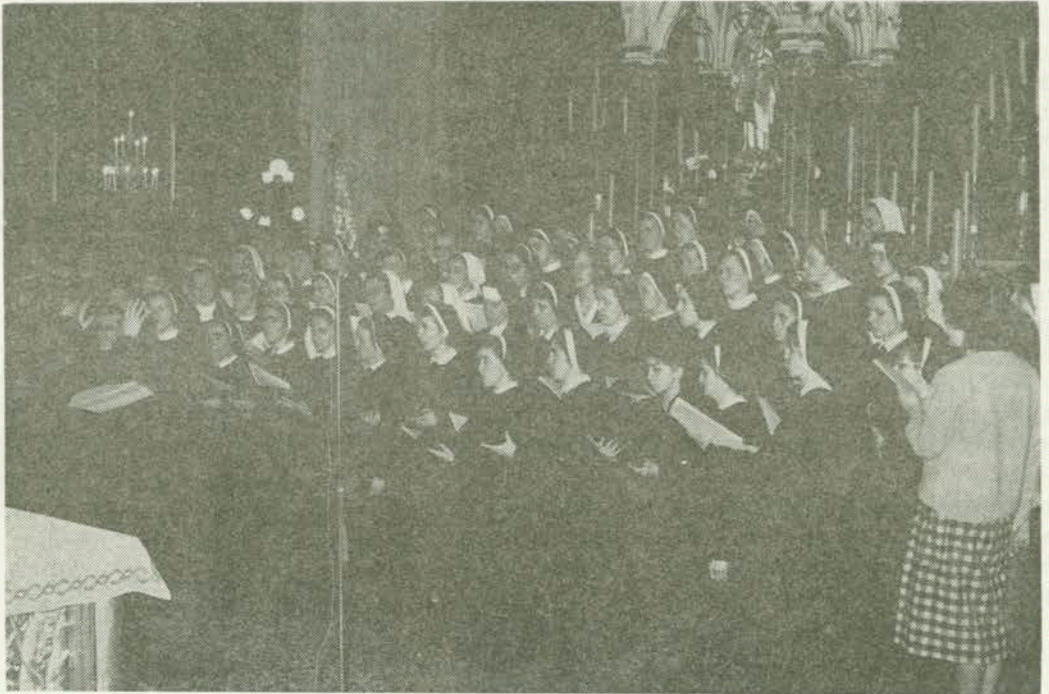
Srebro Institutu za crkvenu glazbu

Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu

Zdenka Miletić

Uklopih se i ja u rijeku što se penjaše prema Kaptolu i KFB-u. Travanj prkosno sakriva sunce, a prohladan sjeverac razbija se o obraze. Gledam crne elegantne uniforme časnih sestara što žustro promiču mimo mene. Kakve li fizičke lakoće u koraku i duševne neopterećenosti u osmjehu! Približih se i ja ušću, gdje je na svoj način oživjelo mjesto pred 25 godina. To je Institut za crkvenu glazbu Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zag-

fakulteta kardinala Franju Kuharića, dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu dr. Celestina Tomića, dr. Oskara Sigmunda iz Regensburga, dr. Ivana Goluba, dr. Vjekoslava Milovana tajnika BKJ, msgr. Vladimira Stankovića, ravnatelja dušobrižništva Hrvata u inozemstvu, muške i ženske redovničke provincijale (ke) i druge prisutne kao i one koji to nisu bili iz bilo kojeg razloga. Za posebno zalaganje odaje priznanje mo. Anđelku Mi-

*Ženski zbor
Institutu na
svečanom
koncertu u
Katedrali*

rebu. Četvrt stoljeća lijep je vremenski pomak koji zaslužuje proslavu i čestitke.

Krenuh stubištem u dvoranu »Vijenac« gdje će se otvoriti proslava. Zastor s natpisom 25. obljetnica Institutu, cvijeće za čestitku, radni stol, upravo sve odiše svečanošću. Duboko skrivena, i u mojoj duši, je čestitka sjetvi i žetvi i žeteocima što se nad vlatima i klasjem priginju.

Svečanost otvara ženski zbor Institutu pod vještom dirigentskom palicom mo. Miroslava Martinjaka, otpjevavši *Psallie Deo nostro* — D. Bartoluccia.

Potom je mo. Izak Špralja, koji zamjenjuje mo. Anđelka Milanovića, pozdravio Velikog kancelara

lanoviću, prvim profesorima Institutu i tajniku Josipu Korparu.

Zatim su pozdrave slavljenu izrekli dekan Fakulteta dr. Celestin Tomić, dr. Ivan Golub, predstojnik Institutu za ekumensku teologiju i dijalog, prof. Slavica Brolich u ime profesora Institutu u miru. Prof. Golenić čita mnogobrojne čestitke pristigle iz raznih krajeva naše domovine. Izuzetna je čestitka iz Subotice s dvadesetpet potpisanih svećenika koji uz dobre želje za napredak ove ustanove poželješe, da joj se upotpuni ime s »Albe Vidaković«. Zatim prof. Sebastijan Golenić otvara u drugoj dvorani izložbu fotografija koja široko obuhvaća osnutak i rad Institutu. Od pokojnog osnivača mo.

Albe Vidakovića preko nasljednika do današnjih dana slike govore o simpozijima, koncertima, izletima, grafikoni prikazuju statistike, do, na kraju, članka »Drugi o nama«. Oko postavljanja ove izložbe potrudila se prof. Josipa Polić i Josip Korpar.

U 10,45 sati zatreperi pjev zvona s visoka dva tornja katedrale. Pozvaše nas na svečanu Euharistiju koju predvodi kardinal Franjo Kuharić. Prisustvuju predavači, bivši i sadašnji studenti Instituta. Oko 200 sestara i civila u pobožnom hodu kao da uvire u ulaz te velebne građevine. Svi pjevaju IX. koralnu misu IN FESTIS B. MARIAE VIRGINIS, i nekoliko strofa uskrsnih pjesama. Dirigira mo. Miroslav Martinjak.

god. i njezinog osnivača mo. Albe Vidakovića, kojeg je naslijedio mo. Anđelko Milanović, a njega danas zamjenjuje mo. Izak Špralja. Prvi tajnik bijaše Branko Birt, poslije čije smrti tu dužnost preuzima, do današnjih dana, Josip Korpar. Kroz dosadašnji rad vodi mlade slušaoce do zadataka koji moraju biti pred njima. Prava crkvena glazba je molitva. Ona ne može biti »zastarjela jer su je tesala stoljeća. Treba se boriti protiv glazbenog korova kojemu nije mjesto u crkvi. I duhovne šansone ne spadaju u crkvu, jer ona nije mjesto za zabavu, a niti je tu podijum koncertne dvorane. Završavajući poželje sve bolji uspjeh Institutu kroz »mnoga ljeta«.

Mješoviti zbor
Instituta na
svečanom
koncertu u
Katedrali

U poslijepodnevnom satima popunismo treću dvoranu. Nju, uz bijele karamfile, krasi: orgulje i glasovir. Izvodi se produkcija u čast mo. Anđelka Milanovića, povodom 25 godina djelovanja na ovom institutu. Repertoar od N. Njirića preko J. S. Bacha i drugih kompozitora izveli su na orguljama sadašnji studenti, a 3-glasni ženski zbor izveo je motete G. P. da Palestrine, Z. Kodály-a i A. Vidakovića. Dirigirale su: s. K. Ajduković, s. K. Dabo, s. N. Matešić, IV. godina. Ovaj glazbeni prilog pripremili su na radost prisutnih, profesori: Hvalimira Bledšnjajder, s. I. Malinka, I. Matarić i I. Kamenarović.

Ovim završismo sadržajno bogat dan. Vraćajući se kući razmišljala sam o svemu što me je danas obogatilo. Da ... Treba umjeti i htjeti .... Prema radu imaju odnos kao prema svetom činu.

Srijeda je. Naredni radni dan započe predavanjem »Osnutak i rad Instituta za crkvenu glazbu KBF u Zagrebu«. Prvom i lijepom rečenicom predavač je počeo: »Bog nas je stvorio i obdario osobinama i talentima .... « Nakon uvodnih riječi izlaže povijest škole za crkveno pjevanje od 1963.

Cijeli skup krenu u svetište Gospe Remetske na misu koju je predvodio banjalučki pomoćni biskup dr. Franjo Komarica. Stigoh i ja u tihu dolinu okruženu brežuljcima, daljnjim obroncima planine Medvednice. Na jednom od njih smjestilo se selo Remete, nekad udaljeno od Zagreba sat. Danas su Remete sastavni dio grada. Davni samostan redovnika pavlina u čijem sastavu je i crkva postojao je 1288. god. Pretpostavlja se, da je te redovnike pozvao vojvoda Koloman, sin kralja Andrije II, kada je 1226. god. preuzeo upravu kraljevine Hrvatske. To nije bila »pustinjačka oaza« kako ime kaže, nego vrelo znanosti i molitve. 1394. god. je samostan izgorio, ali je obnovljen i sagrađena je crkva s pet oltara. Nova pogibelj nadvila se s Turcima, koji opljačkaju samostan, a predaja govori o dvanaest obješenih redovnika 1590. god. Tek što su zidovi crkve bili oslikani, ukazom cara Josipa II o ukinuću crkvenih redova 1787. god. pavlini napuštaju samostan, a njihovo prebivalište preuzima biskupsko svećenstvo. Veliki potres 1880. god. teško je ošteti samostan i crkvu. Nakon 1963. god. do-

laze karmelićani kada postaje samostan i crkva redovnička. Kip Gospe na glavnom oltaru je čudotvoran što otkrivaju mjestimično slike na unutrašnjosti zidova crkve. Na prozorima, kipu M. B. Remetske i općenito arhitekturi uočavaju se gotske linije. Skreće mi pažnju oltar gdje je bio predstavljene Isusov grob. Sav je zastrt bijelim tkanim ručnicima s narodnim motivima. Uskrsnuće.

Prisutni pjevaju IX. koralnu misu, a dirigira mo. Miroslav Martinjak.

U poslijepodnevnom satima održao je dr. Lovro Županović prigodno predavanje. Govorio je sa pedagoškog i stvaralačkog aspekta. Posebno se osvrće na izdavačku djelatnost i obnovljeni časopis za crkvenu glazbu »Sv. Cecilija« s vokalnim, instrumentalnim i instruktivnim priložima kao što je teorija glazbe od dr. Đ. Tomašića. Napominje diskografiju kao suvremeniji oblik rada. Na kraju postavlja zadatke za budućnost. Teoriju glazbe bi trebalo dopuniti harmonijom, priručnik za glazbene discipline s notnim priložima, napokon izdati bibliografiju časopisa »Sv. Cecilija«, uvesti u praksu tiskanje najbolje diplomatske radnje u tom časopisu. Ne bi trebalo propustiti znanstveni skup o mo. Albi Vidakoviću i dr. Vinku Žganecu.

Preuzima riječ mo. Izak Špralja, potom dr. Lovro Županović povodom predstavljanja udžbenika za bogoslovna učilišta koje je Institut pripremio u izdanju HKD sv. Ćirila i Metoda. *Svećenička pjevačka služba* donosi koralne napjeve za Red mise, (i napjeve iz crkvenog glazbenog folkloara), Vrijeme kroz godinu, Sakramente, Blagoslovine i Časoslov, a *Crkvena glazba* donosi poglavlja: Gregorijanski koral, Pučki oblici u crkvenom pjevanju, Osnove estetike glazbe, Crkveni dokumenti o liturgijskoj glazbi, Povijest gregorijanskog korala i Povijest crkvene glazbe Crkve u Hrvata. Predstavljena je također i *Muka* Gospodina našega Isusa Krista po Mateju, Marku, Luki i Ivanu, uglazbljena na koralni napjev.

U 18,30 sati održan je koncert na kojem su sudjelovali bivši studenti Instituta za crkvenu glazbu. Preko kompozitora J. S. Bacha, A. Ziani-a, A. Klobučara i drugih govorili su umjetničkim izrazom na orguljama, glasoviru, flauti i solo pjevanjem: s. K. Petković iz Bijelog Polja, s. D. Kovačević, M. Kir, s. I. Malinka, s. C. Pleše, T. Muradori, s. Z. Radić iz Zagreba, s. S. Paljušević iz Đakova, L. Tabori iz Sombora, s. M. Tenžera iz Vinkovaca, s. C. Kobal iz Ljubljane. Prisustvovanje ovom koncertu je poseban doživljaj. Osobno me dojmala uigranost po tipkama, glasovira, dotjerana tehnika i izražajnost s. C. Kobal, a potom solo pjevanje s. C. Pleše čiji mezzosopran, uz flautu i orgulje zazvuča toplo. Moje misli i osjećaji se utapahu u toj bogatoj gozbi zvukova.

Četvrtak je prije podne. Održao je predavanje banjalučki biskup dr. Franjo Komarica. Po mišljenju govornika Institut treba da oblikuje glazbenika — vjernika. Dobar glazbenik mora biti dobar kršćanin, katolik. Promicanje kulturne i glazbene baštine ne treba skretati put glazbenika k podijumu i pljesku nego ga liturgijski usmjeravati. Današnje generacije moraju imati uzore, ali ih trebaju tražiti među umrlim entuzijastima. Kroz zadatke govornik nalazi put k pravom mjestu Instituta nakon 25 godina rada i postojanja.

Isti dan u 18,30 sati održan je svečani koncert u katedrali. Na programu su bili Gregorijanski koral i kompozicije: V. Jelića, I. M. Lukačića, G. P. da Palestrine, M. Leščana, A. Vidakovića, L. Županovića, N. Njirića, A. Klobučara. Program su izveli vokalni solisti: D. Hreljanović, sopran, C. Pleše, mezzosopran, Ž. Puškarić, tenor, M. Rajčić, bas, I. Malinka, continuo. Instrumentalni solisti su bili: H. Bledšnajder, I. Matarić, A. Klobučar. Učestvovali su ženski i mješoviti zbor Instituta, dirigent je bio M. Martinjak.

Ove tvorevine ljudskog duha, slobodne i neograničene mašte, uzdigle su slušaoce do vrhunca gdje su širi vidici i najčišći izvori. Šutnjom pokriveni, a u sebi oplemenjeni, razilazili smo se iz katedrale.

Petak je prije podne Mo. Izak Špralja otvara diskusiju. Javlja se veliki broj prisutnih, jedni s direktivama, drugi problemima s kojima se susreću na radu u župama. Profesori im daju upute na postavljena pitanja. Iskristaliziralo se slijedeće:

Završeni student morao bi ostati u vezi s Institutom, a ovaj da sačini kartoteku glazbenika na terenu.

Glazbenik treba voditi knjigu rada, u koju će unositi što radi, kako napreduje i poteškoće u radu.

Treba snimiti stanje sviranja i pjevanja po župama, preko referenata Instituta. U vezi s tim zamoliti biskupe u pokrajinama.

Godišnji seminari za glazbenike da ne budu stereotipni, nego unositi nešto novo u programe.

Za seminar potrebno je dva mjeseca ranije poslati note kompozicije s pitanjem, što treba objasniti.

Radi opadanja broja crkvenih glazbenika potrebno je da se Institut obrati dopisom i peticijom s potpisima biskupskoj konferenciji kako bi se riješilo pitanje stipendiranja slušalaca na Institutu. S tim u vezi potrebno je animirati i župnike na terenu.

Mjereći ili bolje rečeno važući riječi koje su na ovom skupu izrečene skupih ove redove. Još dosta toga je rečeno što bi se trebalo zapisati, ali ja ću završiti: Sreća nije u samom radu nego i u njegovom uspjehu. Zato srebrom okitismo Institut za crkvenu glazbu za njegovu 25. obljetnicu, za postignuti uspjeh u radu!